20 Μαΐου 2023

Ὁμιλία εἰς τὸν τυφλόν (Ἰω. 9, 1-5) (Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος)

Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ἁγ. Ιωάννης Χρυσόστομος / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

«Καί διερχόμενος ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλόν ἐκ γενετῆς. Καί ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταί του, λέγοντες· Διδάσκαλε, ποῖος ἥμαρτεν, αὐτός ἤ οἱ γονεῖς του, ὥστε νά γεννηθῇ τυφλός;»

1.«Καί διερχόμενος ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλόν ἐκ γενετῆς». Ἐπειδή εἶναι πάρα πολύ φιλάνθρωπος καί φροντίζει διά τήν σωτηρίαν μας καί θέλων νά κλείσῃ τά στόματα τῶν ἀχαρίστων, δέν παραλείπει νά κάνῃ ἀπό ἐκεῖνα πού ἔπρεπε νά κάνῃ καί ἄν ἀκόμη κανείς δέν τόν ἐπρόσεχεν. Αὐτό λοιπόν γνωρίζων καλά καί ὁ προφήτης ἔλεγεν· «Διά νά δικαιωθῇς μέ τούς λόγους σου καί νά νικήσῃς μέ τήν κρίσιν σου» (Ψαλμ. 50,6). Διά τοῦτο λοιπόν καί ἐδῶ, ἐπειδή δέν ἐδέχθησαν τό ὑψηλόν νόημα τῶν λόγων του, ἀλλά τόν ὠνόμασαν καί δαιμονισμένον καί ἐπεχείρουν καί νά τόν φονεύσουν, ἀφοῦ ἐξῆλθεν ἀπό τόν ναόν, θεραπεύει τόν τυφλόν, καί καταπραύνων τήν ὀργήν των μέ τήν ἀπουσίαν του καί μέ τήν πραγματοποίησιν τοῦ θαύματος μαλακώνων τήν σκληρότητα καί τήν ἀσπλαχνίαν των καί κάμνων πιστευτούς τούς λόγους του· καί τό θαῦμα πού κάμνει δέν εἶναι τυχαῖον, ἀλλά τότε συνέβη διά πρώτην φοράν. Καθ ὅσον λέγει· «Ποτέ πρίν δέν ἠκούσθη, ὅτι ἤνοιξε κάποιος τούς ὀφθαλμούς τυφλοῦ ἐκ γενετῆς» (Ἰω. 9,32)· διότι ἴσως κάποιος νά ἤνοιξε τούς ὀφθαλμούς τυφλοῦ, ἐκ γενετῆς ὅμως ὄχι ἀκόμη. Καί τό ὅτι ἐξελθών ἀπό τόν ναόν, ἦλθεν ἐπίτηδες νά κάνῃ τό θαῦμα γίνεται φανερόν ἀπό τό ἑξῆς· αὐτός δηλαδή εἶδε τόν τυφλόν, καί δέν προσῆλθε πρός αὐτόν ὁ τυφλός, καί μέ τόσην προσοχήν τόν εἶδεν, ὥστε καί εἰς τούς μαθητάς νά κάνῃ ἐντύπωσιν. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ λοιπόν ἔσπευσαν νά τόν ἐρωτήσουν· διότι, βλέποντες

αὐτόν νά τόν βλέπῃ μέ τόσην προσοχήν, ἐζητοῦσαν νά μάθουν, λέγοντες· «Ποῖος ἥμαρτεν, αὐτός ἤ οἱ γονεῖς του;». Ἐσφαλμένη ἡ ἐρώτησις· διότι πῶς ἦτο δυνατόν ν᾽ ἁμαρτήσῃ πρίν γεννηθῇ; πῶς δέ, ἄν ἡμάρτησαν οἱ γονεῖς του, ἦτο δυνατόν αὐτός νά τιμωρηθῇ; Διατί λοιπόν ἔκαμαν αὐτήν τήν ἐρώτησιν; Πρίν ἀπό αὐτό τό θαῦμα, θεραπεύων τόν παράλυτον, ἔλεγεν· «Νά ἔγινες ὑγιής· μή ἁμαρτάνῃς εἰς τό ἑξῆς» (Ἰω. 5,14).

Αὐτοί λοιπόν ἀντιληφθέντες ὅτι ἐκεῖνος ἔγινε παράλυτος ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτιῶν του, τοῦ λέγουν· «Ἔστω, ἐκεῖνος ἔγινεν παράλυτος ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτημάτων του, δἰ αὐτόν ὅμως τί θά ἠμποροῦσες νά εἰπῇς; αὐτός ἥμαρτεν; Ἀλλά δέν ἠμπορεῖς νά τό εἰπῇς, διότι εἶναι τυφλός ἐκ γενετῆς. Μήπως ὅμως ἥμαρτον οἱ γονεῖς του; Ἀλλ᾽ οὔτε αὐτό, διότι τό παιδί δέν τιμωρεῖται διά τάς ἀδικίας τοῦ πατρός του» Ὅπως ἀκριβῶς λοιπόν, βλέποντες κάποιο παιδί νά εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, λέγομεν, «Τί θά ἠμποροῦσε κανείς νά εἰπῇ δἰ αὐτό; τί ἔκαμε τό παιδί»; χωρίς νά ἐρωτῶμεν, ἀλλά ἐκφράζομεν ἀπορίαν, ἔτσι λοιπόν καί οἱ μαθηταί, δέν τό ἔλεγον αὐτό τόσο ὑπό μορφήν ἐρωτήσεως ἀλλά ἀπορίας. Τί ἀπαντᾶ λοιπόν ὁ Χριστός; «Οὔτε αὐτός ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς του». Αὐτό δέ δέν τό λέγει ἀπαλλάσσων αὐτούς ἀπό τάς ἁμαρτίας (Διότι δέν εἶπεν ἁπλῶς, «Οὔτε αὐτός ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς του», ἀλλά ἐπρόσθεσεν, «Διά νά γεννηθῇ τυφλός»), ἀλλά γιά νά δοξασθῇ ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ· ἡμάρτησε βέβαια καί αὐτός καί οἱ γονεῖς του, ἀλλά δέν προέρχεται, λέγει, ἀπό αὐτήν τήν αἰτίαν ἡ τύφλωσις.

Αὐτά δέ τά ἔλεγεν ὄχι γιά νά δείξῃ αὐτό, ὅτι δηλαδή αὐτός μέν δέν ἐτυφλώθη δἰ αὐτήν τήν αἰτίαν, ἐνῶ ὡρισμένοι ἄλλοι ἐτυφλώθησαν ἐξ αἰτίας αὐτῶν τῶν αἰτιῶν, ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτιῶν τῶν γονέων των· καθ ὅσον δέν εἶναι δυνατόν ν᾽ ἁμαρτάνῃ ἄλλος καί νά τιμωρῆται ἄλλος. Διότι ἐάν τό παραδεχθῶμεν αὐτό, κατ᾽ ἀνάγκην θά παραδεχθῶμεν καί ἐκεῖνο, ὅτι δηλαδή ἡμάρτησε πρίν γεννηθῇ. Ὅπως ἀκριβῶς λοιπόν εἰπών, ὅτι «οὔτε αὐτός ἥμαρτεν», δέν ἐννοεῖ αὐτό, ὅτι δηλαδή εἶναι δυνατόν ἐκ γενετῆς ν᾽ ἁμαρτήσῃ καί τιμωρηθῇ, ἔτσι εἰπών· «Οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ», δέ ἐννοεῖ αὐτό, ὅτι δηλαδή εἶναι δυνατόν νά τιμωρηθῇ ἐξ αἰτίας τῶν γονέων του· καθ ὅσον διά τοῦ Ἰεζεκιήλ ἀναιρεῖ αὐτήν τήν σκέψιν «Ὀρκίζομαι εἰς τόν ἑαυτόν μου, λέγει ὁ Κύριος, ὅτι δέν θά λέγεται αὐτή ἡ παροιμία, οἱ πατέρες ἔφαγον ἄγορα σταφύλια καί ἐμωδίασαν τά δόντια τῶν παιδιῶν των» (Ἰεζ. 18,3΄2). Καί ὁ Μωϋσῆς δέ λέγει· «Δέν θά ἀποθάνῃ ὁ πατέρας ἐξ αἰτίας τοῦ υἱοῦ του» (Δευτ. 24,16). Καί διά κάποιο βασιλέα λέγεται ὅτι, δἰ αὐτόν τόν λόγον δέν τό ἔκαμεν αὐτό, φυλάσσων τόν νόμον τοῦ Μωϋσέως (Δ΄ Βασ. 14,6). Ἐάν δέ λέγῃ κάποιος, πῶς λοιπόν ἐλέχθη «Αὐτός πού καταλογίζει ἁμαρτίας γονέων εἰς τά τέκνα μέχρι τρίτην καί τετάρτην γενεάν»; (Δευτ. 5,9) ἐκεῖνο θά ἠμπορούσαμεν νά εἰποῦμεν, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὐτή δέν ἐλέχθη δἰ ὅλους, ἀλλά δἰ ἐκείνους πού ἐξῆλθον ἀπό τήν Αἴγυπτον. Αὐτό δέ πού ἐννοεῖ εἶναι τό ἑξῆς· Ἐπειδή αὐτοί πού ἐξῆλθον ἀπό τήν

Αἴγυπτον εἶχον γίνει μετά τά σημεῖα καί θαύματα χειρότεροι ἀπό τούς προγόνους των πού δέν εἶδαν κανένα ἀπό αὐτά, τά ἴδια, λέγει, θά πάθουν πού ἔπαθον ἐκεῖνοι, ἐπειδή διέπραξαν τά ἴδια παραπτώματα. Καί τό ὅτι ἐλέχθη δἰ ἐκείνους θά τό διαπιστώσῃ κανείς ἐάν ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον τό χωρίον.

Διά ποῖον λόγον λοιπόν ἐγεννήθη τυφλός; «Διά νά φανερωθῇ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ», λέγει. Νά καί πάλιν ἄλλη ἀπορία, ἐάν λοιπόν δέν ἦταν δυνατόν νά φανῇ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ χωρίς τήν τιμωρίαν αὐτοῦ. Βέβαια δέν ἐλέχθη αὐτό, ὅτι δέν ἦτο δυνατόν (διότι ἦτο δυνατόν), ἀλλά διά νά φανερωθῇ καί εἰς αὐτόν. Τί λοιπόν, λέγει, ἠδικήθη διά τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ; Ποίαν ἀδικίαν; εἰπέ μου· διότι ἐάν ἤθελεν οὔτε κἄν θά τόν ἔφερεν εἰς τήν ζωήν. Ἐγώ ὅμως λέγω, ὅτι καί εὐηργετήθη ἀπό τήν τύφλωσιν, καθ ὅσον ἀνέβλεψε μέ τούς ἐσωτερικούς ὀφθαλμούς· διότι τί ὠφελήθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπό τούς σωματικούς ὀφθαλμούς; (διότι ἐτιμωρήθησαν χειρότερα, ἀφοῦ ἐτυφλώθησαν ὡς πρός τούς ἐσωτερικούς ὀφθαλμούς)· ποία δέ ἡ βλάβη εἰς αὐτόν ἀπό τήν τύφλωσιν; Διότι μέ τήν τύφλωσίν του αὐτήν ἀνέβλεψεν. Ὅπως ἀκριβῶς λοιπόν τά κακά δέν εἶναι κακά, δηλαδή τά κακά τῆς παρούσης ζωῆς, ἔτσι οὔτε τά ἀγαθά δέν εἶναι ἀγαθά, ἀλλά κακόν εἶναι μόνον ἡ ἁμαρτία, ἐνῶ ἡ τύφλωσις δέν εἶναι κακόν. Αὐτός δέ πού τόν ἔφερεν εἰς τήν ζωήν ἀπό τήν ἀνυπαρξίαν, ἐξουσίαν εἶχεν καί νά τόν ἀφήσῃ εἰς αὐτήν τήν κατάστασιν. Μερικοί δέ λέγουν, ὅτι αὐτή ἡ φράσις δέν ἔχει αἰτιολογικόν χαρακτῆρα, ἀλλ ἐκφράζει τό ἀποτέλεσμα, ὅπως ἐπί παραδείγματι ὅταν λέγῃ· «Ἐγώ ἦλθα εἰς αὐτόν τόν κόσμον διά κρίσιν, διά ν ἀποκτήσουν τό φῶς των ἐκεῖνοι, πού δέν βλέπουν καί νά γίνουν τυφλοί αὐτοί πού βλέπουν», (Ἰω. 9, 39) (καί ὅμως δέν ἦλθεν δἰ αὐτόν τόν λόγον, διά νά γίνουν δηλαδή τυφλοί αὐτοί πού βλέπουν). Καί πάλιν ὁ Παῦλος λέγει· «Αὐτό πού εἶναι δυνατόν νά γίνῃ γνωστόν περί τοῦ Θεοῦ τούς εἶναι φανερόν, ὥστε νά εἶναι ἀδικαιολόγητοι» (Ρωμ. 1, 19-20) (ἄν καί βέβαια δέν ἐφανέρωσε εἰς αὐτούς τά περί ἑαυτοῦ δἰ αὐτόν τόν λόγον, διά νά στερηθοῦν τήν ἀπολογίαν, ἀλλά διά νά τύχουν ἀπολογίας). Καί πάλιν ἀλλοῦ λέγει· «Ὁ νόμος δέ ἐδόθη διά νά πλεονάσουν τά παραπτώματα» (Ρωμ. 5,20) (μολονότι βέβαια δέν εἰσῆλθεν εἰς τήν ζωήν τῶν ἀνθρώπων δἰ αὐτόν τόν λόγον, ἀλλά διά νά ἐμποδισθῇ ἡ ἁμαρτία).

2. Βλέπεις εἰς ὅλας τάς περιπτώσεις ὅτι ὁ προσδιορισμός δεικνύει τό ἀποτέλεσμα; Διότι ὅπως ἀκριβῶς ἕνας ἄριστος οἰκοδόμος, τό μέν ἕνα τμῆμα τῆς οἰκίας τό κατασκευάζει, τό δέ ἄλλο τό ἀφήνει ἀτελείωτον, ὥστε μέ τό ὑπόλοιπον νά ἀπολογηθῇ πρός αὐτούς πού δέν πιστεύουν δἰ ὅλον τό ἔργον του, ἔτσι καί ὁ Θεός, ὡσάν μίαν οἰκίαν ἑτοιμόρροπον, συγκολλεῖ τό σῶμα μας καί τό τελειοποιεῖ, θεραπεύων τήν ξηράν χεῖρα, δίδων ζωήν εἰς παράλυτα μέλη, θεραπεύων τούς χωλούς, καθαρίζων τούς λεπρούς, θεραπεύων τούς ἀσθενεῖς, καθιστῶν ἀρτιμελεῖς τούς ἀναπήρους, ἐπαναφέρων εἰς τήν ζωήν ἀπό τόν θάνατον τούς νεκρούς, διανοίγων τούς ὀφθαλμούς τῶν τυφλῶν καί δίδων ὀφθαλμούς εἰς ἐκείνους πού δέν

ἔχουν, καί διορθώνων ὅλα αὐτά, πού ἦσαν ἀτέλειαι τῆς ἐκ φύσεως ἀσθενείας, ἐδείκνυε τήν δύναμίν του. Εἰπών δέ, «Διά νά φανερωθῇ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ», ἐννοεῖ τόν ἑαυτόν του καί ὄχι τόν Πατέρα, διότι ἡ δόξα ἐκείνου ἦτο φανερά. Ἐπειδή λοιπόν ἤκουον ὅτι ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπον ἀφοῦ ἔλαβε χῶμα ἀπό τήν γῆν, διά τοῦτο καί αὐτός ἔπλασε καθ ὅμοιον τρόπον τό χῶμα· διότι τό νά εἰπῇ, ἐγώ εἶμαι ἐκεῖνος πού ἔλαβον χῶμα ἀπό τήν γῆν καί ἔπλασα τόν ἄνθρωπον, ἐφαίνετο ὅτι δυσαρεστοῦσε τούς ἀκροατάς, ἀποδεικνυόμενον ὅμως αὐτό ἐμπράκτως, δέν θά ἐνοχλοῦσε πλέον αὐτούς.

Διά τοῦτο λοιπόν καί αὐτός, ἀφοῦ ἔλαβε χῶμα καί τό ἀνέμειξε μέ τό πτύσμα, ἐφανέρωσε μέ τήν ἐνέργειάν του αὐτήν τήν κρυμμένην δόξαν του· διότι δέν ἦτο μικρή δόξα τό νά θεωρηθῇ αὐτός δημιουργός τῆς κτίσεως· καθ ὅσον ἀπό αὐτό ἠκολούθουν καί τά ἄλλα καί ἀπό τό ἐπί μέρους ἐγένετο πιστευτόν τό ὅλον·διότι ἡ πίστις διά τό μεγαλύτερον ἔργον του, ἐπεβεβαίωνε καί τό μικρότερον· καθ ὅσον ὁ ἄνθρωπος εἶναι τό πολυτιμώτερον ἀπό ὅλα τά ὄντα τῆς κτίσεως, καί ἀπό τά μέλη μας πολυτιμώτερος εἶναι ὁ ὀφθαλμός. Διά τοῦτο ἔδωσε τό φῶς εἰς τούς ὀφθαλμούς ὄχι ἔτσι ἁπλῶς, ἀλλά μέ ἐκεῖνον τόν τρόπον· διότι ἄν καί εἶναι μικρόν τό μέλος αὐτό ὡς πρός τό μέγεθος, ἀλλ ὅμως εἶναι ἀναγκαιότερον ἀπό ὅλα τά μέλη σώματος. Καί αὐτό δηλῶν ὁ Παῦλος, ἔλεγεν· «Ἐάν εἰπῇ ἡ ἀκοή, ἐπειδή δέν εἶμαι ὀφθαλμός, δέν ἀνήκω εἰς τό σῶμα, μήπως παύῃ, ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, νά ἀνήκῃ εἰς τό σῶμα;» (Α΄ Κορ. 12,16). Διότι ὅλα τά μέλη τοῦ σώματός μας εἶναι ἀπόδειξις τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ, πολύ περισσότερον δέ ὁ ὀφθαλμός. Καθ ὅσον αὐτός διακυβερνᾷ ὁλόκληρον τό σῶμα, αὐτός δίδει τό κάλλος εἰς ὅλον τό σῶμα, αὐτός στολίζει τό πρόσωπον, αὐτός εἶναι ὁ λύχνος ὅλων τῶν μελῶν· διότι αὐτό πού εἶναι ὁ ἥλιος διά τήν οἰκουμένην, αὐτό εἶναι ὁ ὀφθαλμός διά τό σῶμα. Ἄν σβήσῃς τόν ἥλιον, ὅλα τά κατέστρεψες καί τά ἀνέτρεψες· ἄν σβήσῃς τούς ὀφθαλμούς καί τά πόδια εἶναι ἄχρηστα καί τά χέρια καί ἡ ψυχή· διότι χάνεται ἡ γνῶσις ἀχρηστευομένων αὐτῶν· καθ ὅσον δἰ αὐτῶν ἐγνωρίσαμεν τόν Θεόν· «Διότι τά ἀόρατα τοῦ Θεοῦ βλέπονται καθαρά ἀπό τότε πού ἐκτίσθη ὁ κόσμος διά μέσου τῶν δημιουργημάτων» (Ρωμ. 1,20). Ἑπομένως δέν εἶναι ὁ ὀφθαλμός μόνον λύχνος εἰς τό σῶμα, ἀλλά περισσότερον ἀπό τό σῶμα εἶναι λύχνος τῆς ψυχῆς. Καί ἀκριβῶς λοπόν διά τοῦτο ἔχει τοποθετηθῆ, ὡσάν ἀκριβῶς εἰς κάποιαν βασιλικήν θέσιν, εἰς τό ὑψηλότερον μέρος τοῦ σώματος καί προΐσταται τῶν ἄλλων αἰσθήσεων. Αὐτόν λοιπόν διαπλάσσει.

Εἰς τήν συνέχειαν, διά νά μή νομίσῃς ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἀπό ὕλην ὅταν δημιουργῇ, καί διά νά μάθῃς ὅτι οὔτε καί εἰς τήν ἀρχήν εἶχεν ἀνάγκην ἀπό πηλόν (διότι αὐτός πού ἔφερεν εἰς τήν ὕπαρξιν τάς σπουδαιοτέρας οὐσίας πού δέν ὑπῆρχον, πολύ περισσότερον ἐδημιούργησεν αὐτήν χωρίς νά ὑπάρχῃ ὕλη), διά νά μάθῃς λοιπόν, ὅτι αὐτό δέν τό κάμνει ἀπό ἀνάγκην, ἀλλά διά νά διδάξῃ ὅτι αὐτός εἶναι ὁ ἀρχικός

δημιουργός, ἀφοῦ ἄλειψε τόν πηλόν εἰς τούς ὀφθαλμούς εἶπεν· «Πήγαινε καί πλύσου», διά νά γνωρίσῃς, ὅτι δέν ἔχω ἀνάγκην ἀπό πηλόν διά νά ἀνοίξω τούς ὀφθαλμούς, ἀλλά διά νά φανερωθῇ μέ αὐτήν τήν ἐνέργειάν μου ἡ δόξα μου. Τό ὅτι λοιπόν ὁμιλεῖ περί τοῦ ἑαυτοῦ του γίνεται φανερόν ἀπό τό ὅτι, ἀφοῦ εἶπεν, «Διά νά φανερωθῇ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ», ἐπρόσθεσεν· «Ἐγώ πρέπει νά ἐκτελῶ τά ἔργα ἐκείνου πού μέ ἔστειλεν»· δηλαδή, ἐγώ πρέπει νά φανερώσω τόν ἑαυτόν μου καί νά πράξω ἐκεῖνα πού ἠμποροῦν νά ἀποδείξουν ὅτι πράττω τά ἴδια μέ τόν Πατέρα, ὄχι παρόμοια, ἀλλά τά ἴδια, πρᾶγμα πού ἀποδεικνύει εἰς μεγαλύτερον βαθμόν ὅτι εἶναι ὅμοια ἀκριβῶς τά ἔργα του μέ τά τοῦ Πατρός, καί τό ὁποῖον λέγεται ἐπί τῶν πραγμάτων ἐκείνων πού δέν διαφέρουν καθόλου. Ποῖος λοιπόν θά ἀμφισβητῇ εἰς τό ἑξῆς, βλέπων αὐτόν νά ἠμπορῇ νά πράττῃ τά ἴδια μέ τόν Πατέρα; διότι δέν ἔπλασε μόνον ὀφθαλμούς, οὔτε ἤνοιξεν, ἀλλά καί ἐχάρισε καί τήν ὅρασιν, πρᾶγμα πού σημαίνει ὅτι ἐνεφύσησε καί ψυχήν· καθ᾽ ὅσον ἐάν ἐκείνη δέν ἐνεργῇ, ὁ ὀφθαλμός, καί ἄν ἀκόμη εἶναι ὑγιέστατος, δέν θά ἠμπορέσῃ ποτέ νά ἰδῇ τίποτε. Ὥστε καί τήν ἐνέργειαν τῆς ψυχῆς ἐχάρισε καί ἔδωσεν εἰς τό μέλος τά πάντα, καί ἀρτηρίας καί νεῦρα καί φλέβας καί αἷμα καί ὅλα τά ἄλλα, ἀπό τά ὁποῖα ἀποτελεῖται τό σῶμα μας.

«Ἐγώ πρέπει νά ἐργάζωμαι ἐν ὅσῳ ἀκόμη εἶναι ἡμέρα». Τί θέλουν νά εἰποῦν αὐτοί οἱ λόγοι; ποίαν σημασίαν ἔχουν; Πολλήν. Διότι αὐτό πού λέγει ἔχει τήν ἑξῆς σημασίαν· «Ἕως ἡμέρα ἐστίν»· Ἐν ὅσῳ ἀκόμη ἠμποροῦν οἱ ἄνθρωποι νά πιστεύουν εἰς ἐμέ, ἐν ὅσῳ συνεχίζεται αὐτή ἡ ζωή, πρέπει νά ἐργάζωμαι. «Ἔρχεται νύξ (δηλαδή ὁ μέλλων καιρός), ὁπότε κανείς δέν ἠμπορεῖ νά ἐργάζεται». Δέν εἶπεν, ὁπότε ἐγώ δέν ἠμπορῶ νά ἐργάζωμαι, ἀλλά «ὁπότε κανείς δέν ἠμπορεῖ νά ἐργάζεται», δηλαδή, τότε πού δέν θά ἰσχύῃ πλέον ἡ πίστις, οὔτε οἱ κόποι, οὔτε ἡ μετάνοια. Τό ὅτι βέβαια ἔργον ὀνομάζει τήν πίστιν, γίνεται φανερόν ἀπό τήν ἐρώτησιν πρός αὐτόν· «Τί θά κάνωμεν, διά νά ἐκτελέσωμεν τά ἔργα τοῦ Θεοῦ;» (Ἰω. 6,28). Ἀπαντᾶ· «Αὐτό εἶναι τό ἔργον τοῦ Θεοῦ, διά νά πιστεύσετε εἰς αὐτόν πού ἀπέστειλε ἐκεῖνος» (Ἰω. 6,29). Πῶς λοιπόν αὐτό τό ἔργον «δέν ἠμπορεῖ κανείς νά τό πράξῃ τότε»; Διότι τότε οὔτε ἡ πίστις ἰσχύει, ἀλλ᾽ ὅλοι θά ὑπακούσουν εἴτε τό θέλουν εἴτε ὄχι. Διά νά μή εἰπῇ λοιπόν κάποιος ὅτι αὐτό τό κάνει ἀπό φιλοδοξίαν, δεικνύει ὅτι ὅλα τά κάνει ἀπό ἐνδιαφέρον δι᾽ αὐτούς πού ἔχουν τήν δυνατότητα μόνον ἐδῶ νά πιστεύσουν, καί δέν ἠμποροῦν πλέον ἐκεῖ νά ἔχουν καμμίαν ὠφέλειαν. Διά τοῦτο δέν ἔκαμεν αὐτό πού ἔκαμεν ἀφοῦ ἦλθε πρός αὐτόν ὁ τυφλός.

Τό ὅτι βέβαια ἦτο ἄξιος μέν νά θεραπευθῇ καί, ἐάν ἔβλεπεν, θά ἐπίστευε καί θά προσήρχετο, καί, δέν θά ἔδειχνεν ἀδιαφορίαν καί πάλιν ἐάν ἤκουεν ἀπό κάποιον πού ἦτο ἐκεῖ, γίνεται φανερόν ἀπό τά ἑξῆς, ἀπό τήν ἀνδρείαν καί τήν ἰδίαν τήν πίστιν του· καθ᾽ ὅσον φυσικόν ἦτο νά σκεφθῇ καί νά εἰπῇ· Μά τί τέλος πάντων

σημαίνει αὐτό; ἔκαμε πηλόν καί ἤλειψε τούς ὀφθαλμούς μου καί μοῦ εἶπε· «Πήγαινε καί πλύσου». Δέν ἠμποροῦσε νά μέ θεραπεύσῃ καί μετά νά μέ στείλῃ εἰς τήν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ; Πολλές φορές ἐπλύθην ἐκεῖ μαζί μέ ἄλλους πολλούς καί δέν εἶδα καμμίαν ὠφέλειαν· ἐάν εἶχε κάποιαν δύναμιν θά ἠμποροῦσε νά μέ θεραπεύσῃ παρόντα, πρᾶγμα πού καί ὁ Νεεμάν ἔλεγε πρός τόν Ἐλισσαῖον· καθ ὅσον καί ἐκεῖνος, λαβών ἐντολήν νά ὑπάγῃ καί νά λουσθῇ εἰς τόν Ἰορδάνην δυσπιστοῦσε, καί ὅλα αὐτά τήν στιγμήν πού τόση φήμη ὑπῆρχε περί τοῦ Ἐλισσαίου(Δ΄ Βασ. 5, 10-11). Ἀλλ ὅμως ὁ τυφλός δέν ἠπίστησεν οὔτε ἔφερεν ἀντίρρησιν οὔτε ἐσκέφθη μέσα του· Τί τέλος πάντων σημαίνει αὐτό; ἔπρεπε νά ἀλείψῃ τούς ὀφθαλμούς μου μέ πηλόν; αὐτό περισσότερον τυφλώνει· ποῖος ποτέ ἀνέβλεψε μέ αὐτόν τόν τρόπον; Ἀλλά τίποτε ἀπό αὐτά δέν ἐσκέφθη. Εἶδες πίστιν σταθεράν καί προθυμίαν; «Ἔρχεται ἡ νύκτα». Δείχνει μέ αὐτό ὅτι καί μετά τήν σταύρωσίν του πρόκειται νά συνεχίσῃ τήν πρόνοιάν του διά τούς ἀσεβεῖς καί νά ἐπιστρέψῃ πολλούς εἰς τήν πίστιν· διότι ἀκόμη εἶναι ἡμέρα. Μετά δέ ἀπό αὐτό τούς ἀπομακρύνει τελείως. Καί θέλων νά δηλώσῃ αὐτό, ἔλεγεν· «Ὅσον καιρόν εἶμαι εἰς τόν κόσμον, εἶμαι τό φῶς τοῦ κόσμου»· πρᾶγμα πού ἔλεγε καί πρός ἄλλους· «Πιστεύετε ἐν ὅσῳ τό φῶς εἶναι μαζί σας» (Ἰω. 12,36).

3. Καί διατί λοιπόν ὁ Παῦλος τήν μέν παροῦσαν ζωήν ὠνόμασε νύκτα, τήν δέ μέλλουσαν ἡμέραν; Δέν ἀντιτίθεται πρός τόν Χριστόν, ἀλλά λέγει τά ἴδια, ἄν καί ὄχι μέ τά ἴδια λόγια, ἀλλά μέ τό ἴδιο νόημα· καθ ὅσον λέγει· «Ἡ νύκτα ἐπροχώρησε, ἡ δέ ἡμέρα ἐπλησίασεν» (Ρωμ. 13,12). Διότι νύκτα ὀνομάζει τήν παροῦσαν ζωήν δἰ ἐκείνους πού κάθονται εἰς τό σκότος, ἤ συγκρίνων αὐτήν μέ ἐκείνην τήν ἡμέραν, ἐνῷ ὁ Χριστός νύκτα ὀνομάζει τήν μέλλουσαν ζωήν λόγῳ τοῦ ὅτι δέν συγχωροῦνται τότε τά ἁμαρτήματα, ὁ Παῦλος ὅμως ὀνομάζει τήν παροῦσαν ζωήν νύκτα ἐπειδή εὑρίσκονται μέσα εἰς τό σκότος αὐτοί πού ζοῦν μέσα εἰς τήν κακίαν καί τήν ἀπιστίαν. Ἀπευθυνόμενος πρός πιστούς, ἔλεγεν· «Ἡ νύκτα ἐπροχώρησεν, ἡ δέ ἡμέρα ἐπλησίασεν», καθ ὅσον πρόκειται νά ἀπολαύσουν ἐκεῖνο τό φῶς, καί νύκτα ὀνομάζει τόν παλαιόν βίον· διότι λέγει· «Ἄς ἀποβάλωμεν τά ἔργα τοῦ σκότους» (Ρωμ. 13,12). Βλέπεις πού λέγει δἰ ἐκείνους ὅτι εἶναι νύκτα; Διά τοῦτο λέγει· «Ἄς συμπεριφερώμεθα σεμνά, ὅπως ὅταν εἶναι ἡμέρα» (Ρωμ.13,13) διά νά ἀπολαύσωμεν ἐκεῖνο τό φῶς. Διότι, ἐάν αὐτό τό φῶς εἶναι τόσον ὡραῖον, σκέψου πόσον ὡραῖον θά εἶναι ἐκεῖνο· ὅσον δηλαδή ἀνώτερον εἶναι τό φῶς τοῦ ἡλίου ἀπό τό τοῦ λύχνου, τόσον καί πολύ περισσότερον ἐκεῖνο εἶναι ἀνώτερον ἀπό αὐτό. Καί διά νά δηλώσῃ αὐτό, ἔλεγεν ὅτι «ὁ ἥλιος θά σκοτισθῇ» (Ματθ. 24,29), δηλαδή ἐξ αἰτίας ἐκείνης τῆς ἀφθόνου λαμπρότητός του οὔτε ὁ ἥλιος θά φανῇ. Ἐάν δέ τώρα δαπανῶμεν ἀμέτρητα χρήματα διά νά ἔχωμεν φωτεινάς καί εὐαέρους οἰκίας κτίζοντες αὐτάς καί ταλαιπωρούμενοι, σκέψου πῶς πρέπει νά μεταχειριζώμεθα τά σώματα διά νά οἰκοδομήσωμεν λαμπράς οἰκίας εἰς τούς οὐρανούς, ὅπου ὑπάρχει τό ἀπερίγραπτον ἐκεῖνο φῶς· διότι ἐδῶ μέν γίνονται καί

μάχαι καί φιλονικίαι διά τά σύνορα καί τούς τοίχους, ἐνῷ ἐκεῖ δέν ὑπάρχει τίποτε τό παρόμοιον, οὔτε φθόνος οὔτε κακολογία, καί κανείς δέν θά φιλονικήσῃ μαζί μας διά σύνορα κτημάτων. Καί αὐτήν μέν τήν οἰκίαν εἴμεθα ἀναγκασμένοι νά τήν ἐγκαταλείψωμεν ὁπωσδήποτε ἐνῷ ἐκείνη θά παραμείνῃ διαρκῶς· καί αὐτή μέν κατ᾽ ἀνάγκην καταστρέφεται ἀπό τόν χρόνον καί ὑφίσταται μυρίας ζημίας, ἐνῷ ἐκείνη μένει αἰωνίως ἄφθαρτος· καί αὐτήν μέν δέν ἠμπορεῖ πτωχός νά τήν οἰκοδομήσῃ, ἐνῷ ἐκείνην μπορεῖ νά τήν οἰκοδομήσῃ καί μέ δύο ὀβολούς, ὅπως ἀκριβῶς ἡ χήρα. Διά τοῦτο λυποῦμε ὑπερβολικά, διότι ἄν καί εὑρίσκονται ἔμπροσθέν μας τόσα ἀγαθά, ραθυμοῦμεν καί ἀδιαφοροῦμεν, καί πράττομεν μέν τά πάντα διά νά ἔχωμεν ἐδῶ λαμπράς οἰκίας, ἀδιαφορῶμεν ὅμως καί δέν φροντίζομεν νά ἀποκτήσωμεν εἰς τούς οὐρανούς ἔστω καί μικρόν κατάλυμα.

Εἰπέ μου λοιπόν, πού θά ἤθελες νά ἔχῃς οἰκίαν ἐδῶ; ἆρά γε εἰς τήν ἐρημίαν ἤ εἰς μίαν ἀπό τάς μικράς πόλεις; Ἐγώ τουλάχιστον δέν τό νομίζω, ἀλλά θά ἤθελες νά ἔχῃς εἰς τάς βασιλικωτάτας καί μεγάλας πόλεις, ὅπου ὑπάρχει περισσότερον ἐμπόριον καί μεγαλυτέρα πολυτέλεια. Ἀλλ᾽ ἐγώ σέ ὁδηγῶ εἰς μίαν τέτοιαν πόλιν, τῆς ὁποίας τεχνίτης καί δημιουργός εἶναι ὁ Θεός. Ἐκεῖ σέ παρακαλῶ νά κτίζῃς καί νά οἰκοδομῇς μέ ὀλιγώτερα χρήματα καί ὀλιγώτερον κόπον. Ἐκείνην τήν οἰκίαν τήν οἰκοδομοῦν τά χέρια τῶν πτωχῶν καί αὐτό πρό πάντων εἶναι οἰκοδομή· διότι αὐτά πού γίνονται τώρα εἶναι δείγματα τῆς πιό φοβερᾶς παραφροσύνης. Καθ᾽ ὅσον ἐάν κάποιος σέ ὠδήγει εἰς τήν περσικήν γῆν διά νά ἰδῇς τά ἐκεῖ καί νά ἐπανέλθῃς καί εἰς τήν συνέχειαν σέ διέτασσε νά κτίσῃς οἰκίαν, ἆρά γε δέν θά ἀπέδιδες εἰς αὐτόν τήν πιό χειροτέραν ἀνοησίαν, μέ τό νά σέ διατάσσῃ νά κάμνῃς ἀσκόπους δαπάνας; Πῶς λοιπόν κάμνῃς τό ἴδιο πρᾶγμα εἰς τήν γῆν, τήν ὁποίαν μετά ἀπό ὀλίγον θά ἐγκαταλείψῃς;

Ἀλλά, λέγει, θά τήν ἀφήσω εἰς τά παιδιά μου. Ὅμως καί ἐκεῖνα μετά ἀπό ὀλίγον ἀπό σένα θά τήν ἐγκαταλείψουν, πολλές φορές δέ καί πρίν ἀπό σένα, καί ὁμοίως καί οἱ μετά ἀπό ἐκείνους. Καί αὐτό τό πρᾶγμα γίνεται εἰς σέ αἰτία ἀπογοητεύσεως, ὅταν δέν ἰδῇς τούς κληρονόμους σου νά κατέχουν αὐτά. Ἐκεῖ ὅμως τίποτε παρόμοιον δέν εἶναι δυνατόν νά φοβηθῇς, ἀλλά μένει σταθερά αὐτό πού ἀπέκτησες καί εἰς ἐσένα καί εἰς τά παιδιά σου καί εἰς τά ἐγγόνια σου, ἄν ἐπιδείξουν τήν ἰδίαν ἀρετήν. Τήν οἰκοδόμησιν ἐκείνης τῆς οἰκίας τήν κάμνει ὁ Χριστός· ἐάν οἰκοδομῇς ἐκείνην δέν εἶναι ἀνάγκη νά ὁρίζῃς ἐπιστάτας, οὔτε νά φροντίζῃς, οὔτε νά μεριμνᾷς· διότι ὅταν ὁ Θεός ἀναλάβῃ τό ἔργον τί χρειάζεται ἡ φροντίς; Ἐκεῖνος τά συγκεντρώνει ὅλα καί κτίζει τήν οἰκίαν. Καί δέν εἶναι αὐτό μόνον τό ἀξιοθαύμαστον, ἀλλ᾽ ὅτι αὐτός ἔτσι οἰκοδομεῖ αὐτήν, ὅπως ἀρέσει εἰς ἐσένα, ἀλλά καί περισσότερον ἀπό αὐτό πού σοῦ ἀρέσει καί ἀπό αὐτό πού θέλεις· διότι εἶναι τεχνίτης ἄριστος καί φροντίζει πάρα πολύ διά τά συμφέροντά σου. Καί ἄν εἶσαι πτωχός καί θελήσῃς νά οἰκοδομήσῃς αὐτήν τήν οἰκίαν κανείς δέν θά σέ φθονήσῃ

οὔτε καί θά σέ κακολογήσῃ· διότι κανείς δέν τήν βλέπει αὐτήν ἀπό ἐκείνους πού φθονοῦν, ἀλλ̓ οἱ ἄγγελοι πού γνωρίζουν νά χαίρωνται μέ τά ἰδικά σου ἀγαθά. Κανείς δέν θά ἠμπορέσῃ νά ἐξουσιάσῃ αὐτήν, διότι κανείς δέν κατοικεῖ πλησίον της ἀπό αὐτούς πού πάσχουν ἀπό παρόμοια νοσήματα. Γείτονας ἐκεῖ ἔχεις τούς ἁγίους, τούς περί τόν Παῦλον καί Πέτρον, ὅλους τούς προφήτας, τούς μάρτυρας, τό πλῆθος τῶν ἀγγέλων καί τῶν ἀρχαγγέλων.

Διά τοῦτο λοιπόν ὅλα αὐτά τά ὑπάρχοντά μας ἄς τά προσφέρωμεν εἰς τούς πτωχούς , διά νά ἐπιτύχωμεν ἐκείνας τάς σκηνάς, τά ὁποίας μακάρι νά ἐπιτύχωμεν ὅλοι ἡμεῖς μέ τήν χάριν καί φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διά τοῦ ὁποίου καί μετά τοῦ ὁποίου ἀνήκει εἰς τόν Πατέρα δόξα συγχρόνως καί εἰς τό ἅγιον Πνεῦμα εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
Πηγή: agiazoni.gr